Kitba ta' Lino Cignelli ofm

Kristu fl-Evanġelju ta S. Mattew

San Mattew, appostlu u evanġelista, hu l-ewwel awtur (uman) li niltaqgħu miegħu fit-Testment il-Ġdid. Jekk noqogħdu għal dak li tgħid it-tradizzjoni, Mattew kien lhudi-kristjan li kiteb (direttament) għall-insara li kienu ikkonvertew mir-reliġjon Lhudija. Minn hawn nifhmu, fost affarijiet oħrajn, l-insistenza tiegħu dwar ir-relazzjoni li tgħaddi bejn it-TĠ u t-TQ. Għal Mattew, bejn it-TQ u t-TĠ hemm fl-istess ħin kontinwità u progress: il-Ġdid hu, b'mod definittiv, il-milja tal-perfezzjoni tal-Qadim, fil-maturità sħiħa tiegħu (Mt 5,17ss; cfr. Dei Verbum 15ss). Għaldaqstant, kif tassew jgħid Ġesù, "henjin għajnejkom, għax qegħdin jaraw; henjin widnejkom, għax qegħdin jisimgħu" (Mt 13,16s).

L-intenzjoni ta' Mattew, kif inhi dik ta' l-evanġelisti l-oħrajn, mhix tant informattiva, imma pjuttost formattiva, missjunarja: hu jrid iwassalna għand Kristu (Mt 4,19; 13,47; 28,19s; cfr Ġw 20,31), li hu dejjem preżenti u jaħdem fostna (18,20; 28,20; cfr. Mk 16,20). Hu jridna "nagħrafu lil Ġesù, nisimgħu lil Ġesù, nimxu wara Ġesù, għaliex Hu biss jista' jaqta' l-għatx ta' dak il-ferħ li għalih aħna ġejna maħluqin", u joffrina hekk "l-akbar servizz" f'kull livell (Madre Teresa ta' Calcutta).

Aħna jeħtiġilna nilqgħu "dan il-messaġġ evanġeliku hekk għoli" (San Ċirillu ta' Lixandra). Dan hu dmirna u fl-interess tagħna: ħadd aktar ma jista' jgħidilna u jagħtina aktar minn Ġesù, "il-Kristu, l-Iben ta' Alla l-ħaj" (Mt 16,16), il-Feddej u l-Imgħallem uniku tal-bnedmin (1,21; 23,8.10). Ġesù ma għandux alternattivi validi: jew inkunu miegħu inkella naslu għal falliment u rovina eterna! (12,30; 22,7.13). U meta nilqgħu l-Evanġelju bil-fidi li aħna niltaqgħu miegħu u nagħmlu esperjenza tiegħu, kif ifakkarna Sant'Ambroġ (De viduis 10,61). "L-Evanġelju hu l-mera biex naraw u nisimgħu lil Ġesù. Meta naqrah jiena nerġa' ngħixu" u nkun salvat minnu, jiġifieri meħlus u mgħolli lejn id-divin.

Ejjew nagħmlu tagħna t-tweġiba ta' fidi tal-Qaddis ta' Assisi. Franġisku, wara li sema' test minn San Mattew (10,7-10), "mall-ewwel imtela' bil-ferħ ta' l-Ispirtu s-Santu u għajjat: Dan hu li rrid, dan hu li nitlob, dan hu li nixtieq nagħmel b'qalbi kollha!" Din hi r-raġuni għaliex il-Fqajjar sar sinjal ċar ta' l-istorja tas-salvazzjoni, aktar mill-universitajiet tejoloġiċi ta' żmienu.

Mattew irid jgħallimna fil-qosor tliet veritajiet fundamentali: I. Min hu Ġesù. II. X'għamel Ġesù għalina. III. It-tweġiba li rridu nagħtu għas-sejħa deċiżiva ta' Ġesù. L-ewwel verità jgħallimhielna permezz ta' ismijiet u titli li jagħti lil Ġesù, it-tieni waħda permezz ta' l-azzjonijiet li bihom salvana, it-tielet waħda permezz tad-diversi tweġibiet tan-nies ta' żmienu għas-sejħa tiegħu.

I. Min hu Ġesù?

Mattew jgħarrafhulna permezz ta' diversi ismijiet u titli: huma ismijiet u titli li

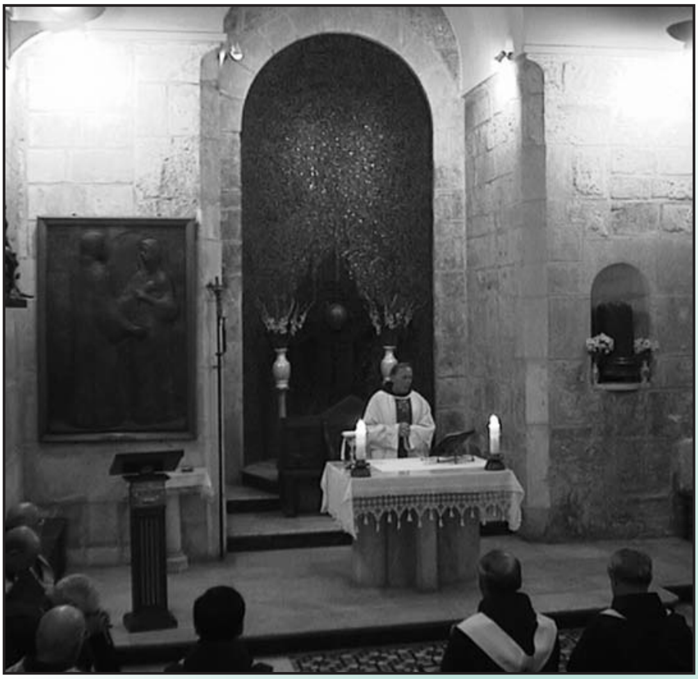

juruna identità doppja, hekk imsejħa teándrika (divina-umana). Ġesù hu fl-istess ħin bniedem u Alla, "Bin il-bniedem" u "Bin Alla", hu fl-istess waqt "iben" u "sid" David (Mt 1,1; 21,15s; 22,42-45). Minn hawn tiġi t-traxxendenza tal-persuna tiegħu u l-istagħġib tal-bnedmin quddiemu, quddiem il-kliem u l-għemejjel tiegħu (7,28; 8,27; 12,41s; 13,16s; 15,31; 27,54). Ġesù hu persunaġġ inkomparabbli, uniku: ġej minn dinja oħra u jitkellem u jaħdem b'mod differenti minn kull bniedem ieħor (22,23ss; 26,52s.64; cfr. Ġw 7,46; 9,32s; 15,22.24).

Ismijiet u titli divini: Ġesù (isem li jfisser Jaħweh isalva: Mt 1,21), Għimmanu-El (Alla magħna: 1,23), Iben ta' Alla (16,16; 6,63), Mulej (Kyrios = Jaħweh: 7,21s; 22,43-45), Mħallef (7,21ss; 24s), Għarus (9,15; 22 u 25). Nikkonċentraw l-attenzjoni fuq it-titlu "Għimmanu-El/Alla magħna". Dan hu proprju ta' San Mattew hu u mimli sa ruħ ommu b'rivelazzjoni. L-Għimmanu-El hu l-ħajta tad-deheb li tgħaddi mill-ewwel Evanġelju mill-bidu sat-tmiem (1,23 tingħaqad ma' 28,20), u jimla' kollox bid-dawl, bil-qawwa u bil-ħlewwa infinita. Ġesù – jikkummenta Ġwanni Pawlu II – hu Alla-magħna, Alla li jrid jaqsam ix-xorti tal-bniedem u jipparteċipa fid-destin tiegħu" (Varcare la soglia della speranza, Mondadori, 1994, p. 68). Hu Alla li jinżel u li jogħdos fid-dinja tagħna mwaqqa', li hu solidali magħna f'kollox: fil-ħażin li hu tagħna biex jeħlisna minnu, u fit-tajjeb li hu tiegħu biex jikkomunikahulna (Mr 8,16s; 11,27ss; 25,35ss). Ngħidulu aħna wkoll flimkien ma' Rosmini: "Ġesù, veru Bniedem, agħmilna bniedem veru! Ġesù, veru Alla, agħtini sehem mid-divinità tiegħek".

Titli umani rigward Ġesù bħala Kristu/Messija: iben David (Mt 1,1; 9,27), bin il-bniedem (8,20; 9,6), Kristu (1,1; 16,16.20s), qaddej tal-Mulej/ta' Jaħweh (8,16s; 12,17-21; 20,28). Nieqfu fuq it-titlu ta' "bin il-bniedem". Dan hu l-mod li bih normalment Ġesù storiku isejjaħ lilu nnifsu. "Għal kważi tmenin darba fl-Evanġelji, Ġesù jindika lilu nnifsu bħala Bin il-bniedem, espressjoni li tisħaq fl-istess ħin dwar l-oriġini divina (cfr. Dan 7,13ss) u l-kundizzjoni umana tal-Messija". B'mod aktar eżatt, dan it-titlu jirrivelalna n-natura umana ta' Ġesù, li mill-banda l-waħda għadha tista' tbati, hi dgħajfa u tkun imġarrba bħan-natura tagħna (Mt 4,1-11; 8,20; 26,37-44), imma mill-banda l-oħra hi diġà meħuda mill-Iben ta' Alla u għalhekk imżejna b'qawwiet divini (8,27; 14,25-33) u diġà imħejjija biex tidħol fil-glorja tas-sema (12,40; 16,27s; 26,64), għal dik il-glorja li tidher għal ftit waqtiet fit-trasfigurazzjoni fuq it-Tabor u li toħroġ fil-beraħ b'mod definittiv bil-qawmien mill-Qabar (17,2-9; 28,9ss; cfr. Atti 7,55s). Ġesù irxuxtat hu "l-bniedem il-ġdid" u definittiv (Ef 4,24), hu l-"bniedem perfett" (Gaudium et spes 22), "il-bniedem tal-bnedmin" (Pawlu VI).

II. X'għamel Ġesù għalina

Mattew jurina x'għamel Ġesù għalina billi jirreferi bil-miftuħ id-"duttrina" u l-"għemejjel ta' Kristu" (Mt 7,28; 11,2). It-tagħlim u l-għemejjel, li tagħhom il-Misteru ta' l-Għid jimmarka l-quċċata (16,21; 17,22s; 20,18s; 26-28), huma l-attività essenzjali li biha Ġesù jwettaq il-missjoni salvifika

tiegħu, li teħles u li ġġib 'il quddiem lill-bniedem, u li biha jwettaq (sic) —

tiegħu, li teħles u li ġġib 'il quddiem lill-bniedem, u li biha juri ruħu bħala l-Messija imwiegħed fit-TQ (11,2-6) u l-ħabbâr li jġib is-Saltna tas-smewwiet (ta' Alla) fid-dinja (5-7; 8ss; 12,28; 28,18ss).

Duttrina. Ġesù jagħti tagħlim traxxendenti, divin, imnissel minn għajn waħda, u li hu kollu superjuri għal dak tat-TQ (Mt 5-7; 22,33), u hu dejjem attwali u validu (24,35; 28,19s). Mhux biss hu tagħlim superjuri imma, almenu xi drabi, ma jaqbilx ma' dak tal-"kittieba", tal-"fariżej u s-sadduċej" (7,29; 15,12-14; 16,11s; 22,23ss). Ġesù jgħidilna li issa "wieħed hu l-imgħallem u l-mexxej tagħkom: Kristu" (23,8.10). Din hi affermazzjoni għal kollox leġittima. Jirrakkontaw li Napuljun, wara li sema' paġna ta' l-Evanġelju, kien stagħġeb u qal: "Jiena li naf lill-bnedmin ngħid li dawn mhumiex kliem ta' bniedem!" (cfr. Mt 7,28s; 13,54).

"L-għemejjel ta' Kristu" (Mt 11,2) huma mirakli, fejqan (fir-ruħ u fil-ġisem) u eżorċismi (4,23s; 8,14-17; 9,2-8.35). B'dawn l-għemejjel, sinjal ta' l-omnipotenza u l-ħniena divina tiegħu, Ġesù jerġa' jġib fid-dinja "s-Saltna ta' Alla" (9,35; 12,28), u hekk il-pjaneta tagħna, minn infern ta' l-art tista' ssir ġenna ta' l-art (1,23; 4,11).

III. It-tweġiba li rridu nagħtu għas-sejħa ta' Ġesù

Hi tweġiba ta' nies li jemmnu tassew, bħal Marija u Ġużeppi (Mt 1s), il-maġi (2,11), Ġwanni l-Battista (3,1-15), Mattew innifsu (9,9), Pietru u l-appostli l-oħrajn ħlief Ġuda l-Iskarjota (4,18-22; 10,1-5), il-foqra fl-ispirtu (5,3; 11,5), il-morda u l-midinbin umli (9,10-13; 11,5s), in-nisa twajba (27,55s; 28,1-10). Dawk li jimxu wara Ġesù huma x'aktarx nies foqra, li s-soċjetà twarrabhom, dawk li għandhom bżonn ta' kollox u li ma jistgħu jagħtu xejn (4,24s; 15,30; 21,14). Hu ma ġiex għal dawk li huma "f'saħħithom", għall-"ġusti", imma għall-"morda" u għall-"midinbin" (9,12s). Hu biss dak li jagħraf ix-xejn tiegħu li jista' jimxi wara Ġesù.

Huma ta' min jevitahom, għax huma diżastrużi, it-tweġibiet ta' dawk li jemmnu b'nofs kedda u ta' dawk li ma jemmnux. Jemmnu b'nofs kedda dawk li jilqgħu lil Ġesù kif jafu huma, bir-riservi u l-kundizzjonijiet (Mt 7,21ss; 8,19-22; 22,9-14; 24s), bil-kalkoli xi ftit jew wisq egoisti, biex jinqdew bir-reliġjon flok jaqdu lir-reliġjon. Il-mudell u l-patrun tagħhom hu Ġuda, traditur u iddisprat (10,4; 26,24; 27,3-5). Huma bla fidi dawk li jiċħdu lil Ġesù minħabba l-ħażen tagħhom u b'mod ostinat, kif jagħmlu xi politiċi ta' żmienu (2,3ss; 14,1-12; 26,11-26), l-anzjani u l-qassisin il-kbar (16,21; 21,23.45s; 26,3s) u l-aktar il-kittieba u l-fariżej, l-intellettwali! (9,3.11; 12,14.38-45; 15,1-14; 16,21; 23,13ss). Imma ċ-ċaħda ta' Ġesù ma tikkwalifika lil ħadd, anzi hi l-akbar inġustizzja u l-akbar assurdità ta' l-istorja. Wieħed jiċħad lid-diżonest u lill-bniedem ħażin, u mhux lill-onest u l-benefattur: u min hu aktar onest u benefattur minn Ġesù?

It-tweġiba tagħna, issa, lil liema waħda minn dawn it-tlieta tixbaħ?